

F O T O G R A F I A

Cualladó, estrena mundial

L'Institut Valencià d'Art Modern, des de la seua inauguració ha apostat per la fotografia amb majúscules, i s'ha incorporat així a la iniciativa presa ja el 1940 pel MOMA de Nova York quan va crear un departament específic dedicat a aquest mitjà d'expressió plàstica. Un exemple que han

seguit altres grans museus d'art de tot el món.

Després de les exposicions de Josep Renau, John Baldessari, Josef Koudelka, Nicolas de Lekuona i Richard Prince, ara, del 18 d'octubre al 17 de desembre de 1989, l'IVAM ens ofereix una mostra antològica de l'obra de Ga-

briel Cualladó Candel, composta per 175 imatges datades entre el 1955 i el 1989, l'exposició de les quals suposa, en certa forma, una estrena mundial per les imatges inèdites que conté i que no convé passar per alt. Paral·lelament a l'exhibició de l'obra, l'IVAM ha editat un llibre d'acurada presentació que reproduïx 170 de les 250 obres (en blanc i negre) que formen els seus fons sobre Cualladó; fons que han estat adquirits en part (50 fotografies), per compra, i la resta (200 fotografies), per donació lliure i generosa de l'autor. El llibre, presentat per Josep Vicent Monzó (conservador de fotografia de l'IVAM) consta d'una biografia escrita per Gerardo Vielba i textos de Francisco Calvo Serraller i Jean Françoise Chevrier, a més d'una catalogació de les obres.

Resulta complex resumir la vida d'una persona, i més quan aquesta persona té un ampli bagatge d'experiències fruit d'una doble personalitat, com és el cas de Cualladó, on es conjuminen l'home empresari fet a ell mateix des del no-res, i l'home creatiu, autodidacta, que ha donat solta a les seues inquietuds espirituals mitjançant la fotografia, i ha aconseguit, amb el treball ben fet, que el seu nom passe a la història com un dels fotògrafs més importants de l'estat espanyol en els últims anys, el prestigi del qual, a més a més, es reconeix internacionalment.

Gabriel Cualladó Candel va néixer el 30 de maig del 1925 a Massanassa (L'Horta). Als 16 anys es va traslladar a Madrid per a treballar en un petit negoci de comandes que havia muntat el seu oncle Alfonso. En aquesta empresa, Cualladó, començant de zero i compaginant el treball i els estudis per correspondència, va anar pujant escalons fins arribar a la direcció, i més endavant, a la mort del seu oncle, a estar al capdavant del negoci el 1968. A tall d'exemple de la seua tenacitat empresarial, direm que el 1988 l'anuari *Who's Who in Spain* catalogava Gabriel Cualladó com «business executive» i ressenyava l'empori de la seua empresa de transports.

Fotogràficament, l'activitat de Cualladó s'inicia en la segona meitat dels anys 50, quan participa amb èxit en nombrosos concursos, l'únic mitjà existent a l'estat, aleshores, per donar a conèixer el treball fotogràfic. Des del primer moment lluita per dignificar la fotografia i adopta postures d'avantguarda cercant el rigor i la qualitat. El 1956 es fa soci de la Real Societat Fotogràfica de Madrid i del grup AFAL d'Almeria i pren contacte directe amb

La mare de l'artista.

els fotògrafs més progressistes i inquietos de l'època.

Entre el 1958 i el 1959, formant part del grup AFAL, exposa a Charleroi (Bèlgica), París, Munich, Londres,

Moscú, etc. El 1959 és premiat per la revista nord-americana *Popular Photography*; el 1961 obté el premi Luis Navarro de fotografia d'avantguarda; el 1959, amb Francisco Gómez, Fran-

cisco Ontanón, Leonardo Cantero, Ramón Masats i Joaquín Rubio Camín, formen el grup La Palangana; el 1962 exposa com a convidat en el museu Fodor d'Amsterdam i en la Mostra Internacional de Venècia; aquest mateix any, al Saló Internacional de Sadnes (Noruega), obté la medalla d'or i el premi al millor retrat. És també el 1962 quan és convidat, amb Cantero, Masats, Ontanón, Miserachs, Cubaró, Basté, Gómez, Colom, Forcano i Oriol Maspons, a realitzar un reportatge sobre París per encàrrec del Comissariat de Turisme francès. El 1963 participa en l'Exposició Mundial de Fotografia organitzada per la revista *Stern*, sota la direcció de Karl Pawek. El 1966 va ser seleccionat per a l'exposició «Interpress-Foto» de Moscou. El 1968 col·labora amb Gerardo Vielba i Ignacio Barceló en la confecció del número 200 de la revista *Arte Fotográfico*. Forma part del consell de redacció de la revista *Cuadernos de Fotografía*, nascuda el 1972. El 1978 exposa en el festival d'Arles, seleccionat per la revista *Nueva Lente*. Des del 1980 fins als nostres dies, l'obra de Cualladó ha estat present en gairebé totes les exposicions i activitats fotogràfiques que s'han celebrat, i entre les quals podem destacar la «Semana de Fotografia», de Guadalajara; «Arco», de Madrid; «Jornades Fotogràfiques», de València; «Photographie Creative», de París; «Primavera Fotogràfica», de Catalunya, etc. **J. R. Cancer Matinero**

«Les imatges pures»

Quina és la seua activitat actual?
—La fotografia, perquè estic jubilat.

—¿Per què no s'ha dedicat professionalment a la fotografia?

—En l'època en què jo vaig començar, viure de la fotografia no estava massa clar i jo tenia una família a alimentar, així és que vaig decidir no córrer riscos innecessaris.

—Dels premis i guardons que ha rebut vostè, ¿quin conserva amb més estima?

—Bo, la veritat és que mai m'he preocupat per conservar els trofeus ni guardar-los en vitrines o coses així, com fan altres persones. En realitat, l'única cosa que vaig conservar va ser la medalla d'or que em van donar a Noruega, però ja no la tinc perquè me la van furar junt amb altres coses

una de les vegades que han entrat a robar a ma casa.

—¿Com valora l'evolució de la fotografia?

—Crec que una evolució profunda no n'hi ha; se segueixen els mateixos camins però amb noves experiències.

—¿Què opina de les tendències fotogràfiques actuals com el neopictorialisme, la manipulació informàtica, etc.?

—Sintonitze amb algunes coses. No obstant, sense menystenir aquestes manifestacions, preferesc les imatges pures. Moltes de les coses que es veuen avui, semblen més pintures que fotografies. De tota manera, torne a dir, hi ha treballs que m'interessen, com per exemple els fotogrames últims de Fontcuberta.

—¿És vostè partidari de l'ensenyament de la fotografia a la Universitat?

—Totalment.

—¿Com concep el retrat?

—Procure sobretot conservar la personalitat de qui retrate, i cuide l'ambient i el seu entorn. Cal aprofundir perquè el retrat impressione l'espectador, ja que si nó, el retrat es converteix en una mera reproducció més o menys fidel. I per descomptat, un bon retrat no ha de ser necessàriament del rostre. Ací tenim, per exemple, l'extraordinari retrat de les espatlles de Casals que va fer Karsh.

—¿Amb quins fotògrafs se sent més identificat?

—N'hi ha molts: Nadar, Atget, Salomon, Sander, Smith, Evans, Lange, Frank, Roy de Carava, Penn i també Koudelka. □